

B.Ed. (Sem.-I) (Old) Examination

A 509

Teacher Education

April-2017

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Q-1 (A)** નીચેનામાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [10]
1. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ અંગેના ધોરણો અને જરૂરિયાત વિગતે વર્ણવો.
 2. ભારતીય શિક્ષણ પંચે શિક્ષકોની વ્યવસાયિક સજ્જતા વિકસાવવા કરેલી ભલામણોની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (B)** નીચેનામાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [04]
1. શિક્ષણ-પ્રશિક્ષણ એક કલા છે ? સમજાવો.
 2. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણના પાયાની ધારણાઓની ચર્ચા કરો.
 3. રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનિતી માટે ૧૯૮૬માં શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ સંબંધિત કરેલ ભલામણો જણાવો.
- Q-2 (A)** નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નના આશરે ૧૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [06]
1. વ્યવસાય એટલે શું ? વ્યવસાયના ચાર લક્ષણો જણાવો.
 2. શિક્ષકનો સામાજિક મોભા વિશે જણાવો.
 3. શિક્ષકનો વ્યાવસાયિક દરજ્જો એટલે શું ? સમજાવો.
- (B)** નીચેનામાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [08]
1. આદર્શ શિક્ષકના ગુણોની યાદી આપી તેની વિગતે ચર્ચા કરો.
 2. શિક્ષકની પ્રતિબદ્ધતાના ક્ષેત્રોની ચર્ચા કરો.
- Q-3 (A)** નીચેનામાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [10]
1. માધ્યમિક પ્રશિક્ષણના ઉદ્દેશો જણાવી માધ્યમિક શિક્ષક-પ્રશિક્ષણની સમસ્યાઓ વર્ણવો.
 2. સેવાકાલીન શિક્ષક-શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેની જરૂરિયાતો જણાવો.
- (B)** નીચેનામાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [04]
1. માધ્યમિક કક્ષાએ પૂર્વ સેવા શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ માટે કયા પ્રકારનું નાવીન્યકરણ જરૂરી છે ? ઉદાહરણ સહિત ચર્ચા કરો.
 2. માધ્યમિક શિક્ષક-પ્રશિક્ષણના મૂલ્યાંકન કાર્યે કેવું હોવું જોઈએ તેની ટૂંકમાં માહિતી આપો.
 3. માધ્યમિક શિક્ષક-પ્રશિક્ષણના પ્રાયોગિક કાર્યોની યાદી તૈયાર કરો.
- Q-4 (A)** નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નના આશરે ૧૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [06]
1. N.C.T.E. ના કાર્યો જણાવો.
 2. G.C.E.R.T ના કાર્યો જણાવો.
 3. એન.સી.ઈ.આર.ટી ના ઉદ્દેશો જણાવો.
- (B)** નીચેનામાંથી ગમે તે એક પ્રશ્નનો આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપો. [08]
1. "જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન" કેવી રીતે ઉદ્ભવ થયો ? તેની શાખાઓના નામ લખી તેના કાર્યો જણાવો.
 2. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ ક્ષેત્રે ગુણાત્મક સુધારણા માટે NACCની ભૂમિકા વર્ણવો.

Q-5 નીચે આપેલા વિકલ્પો/ટૂંકા પ્રશ્નના ઉત્તર આપો.

[14]

1. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓમાં કયા શિક્ષણને અનુરૂપ પ્રાયોગિક કાર્ય ગોઠવવામાં આવે છે ?
(a) કાર્યાનુભવ (b) સમૂહજીવન (c) સિદ્ધાંતિક (d) ક્રિયાત્મક
2. નીચેનામાંથી કઈ સંસ્થામાં સેવા વિસ્તરણ કાર્યક્રમો યોજાય છે?
(a) N.C.E.R.T. (b) G.C.E.R.T. (c) C.T.E. (d) C.E.T.
3. માધ્યમિક કક્ષાએ શિક્ષકો માટે શાનો અભ્યાસ વધુ મહત્વનો છે ?
(a) તત્ત્વચિંતન (b) મનોવિજ્ઞાન (c) પ્રસાશન (d) વિજ્ઞાન અને તકનિકી
4. સારા શિક્ષક થવા માટે કયું લક્ષણ અનિવાર્ય નથી?
(a) કડકાઈ થી શિસ્ત પડાવવાની આવડત (b) વિષયવસ્તુનું સંગિન જ્ઞાન
(c) શૈક્ષણિક ઉપકરણો વાપરવાની ક્ષમતા (d) મૂલ્યોનું વિદ્યાર્થીઓમાં સંક્રમણ કરવાની ક્ષમતા
5. વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસ માટે તમે શિક્ષક તરીકે શાને મહત્વનું ગણો છો ?
(a) શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ (b) સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ
(c) સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ (d) શારીરિક પ્રવૃત્તિઓ
6. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ વ્યક્તિને શાના માટે તૈયાર કરે છે ?
(a) શાળા શિક્ષણ (b) સમાજ શિક્ષણ
(c) ધાર્મિક શિક્ષણ (d) લૌકિક શિક્ષણ
7. પ્રશિક્ષણ કઈ બાબત પર ભાર મૂકે છે ?
(a) વિશિષ્ટ જ્ઞાન (b) વિશિષ્ટ વલણ (c) વિશિષ્ટ કોશલ્ય (d) તમામ
8. શિક્ષક-પ્રશિક્ષણ માટે નોર્મલ સ્કૂલોની સ્થાપના ભારતમાં શરૂઆતમાં કયા સ્થળે કરવામાં આવી હતી?
(a) શ્રીનગર, મુંબઈ, વલભીપુર (b) દિલ્હી, કાનપુર, હરિયાણા
(c) મદ્રાસ, મુંબઈ, કલકત્તા (d) જયપુર, હૈદરાબાદ, સુરત
9. N.C.T.E. ની ભલામણ અનુસાર પ્રત્યેક તાલીમી કોલેજમાં ઓછામાં ઓછા કેટલા અધ્યાપકો હોવા જોઈએ?
(a) 5 (b) 6 (c) 7 (d) 8
10. નેક નું મુખ્ય મથક ક્યાં આવેલ છે ?
(a) મુંબઈ (b) દિલ્હી (c) બેંગ્લોર (d) ભોપાલ
11. N.C.E.R.T. ના હાલના પ્રમુખ તરીકેનો હવાલો કોણ સંભાળે છે?
(a) કપીલ સિબ્બલ (b) પલ્લમ રાજૂ
(c) મનમોહન સિંઘ (d) ઉપરોક્તમાંથી એકેય નહિ
12. N.C.T.E. નું મુખ્ય મથક ક્યાં આવેલ છે ?
(a) મુંબઈ (b) જયપુર (c) અજમેર (d) દિલ્હી
13. પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકોના પ્રશિક્ષણ માટે નીચેનામાંથી કઈ સંસ્થા શરૂ કરવામાં આવેલ છે ?
(a) DIET (b) CTE (c) IASE (d) ઉપરોક્ત ત્રણેય
14. G.C.E.R.T નું પૂરું નામ જણાવો.

Gujarat University M034-3
B.Ed. Examination - 2017 (Semester- I)

B-509

Total Marks - 70

Teacher Education

Time : 3 Hours

Q-1 (A) Answer any one question from the following two questions. Answer should be in about 750 words. [10]

1. Clarify the concept of teacher Education. Describe Teacher Education's and its' importance.
2. Discuss about the suggestions of Indian Education Commission regarding development of professional Efficiency of Teachers.

(B) Answer any one question from the following three questions. Answer should be in about 125 words. [04]

1. "Teacher Education is an art"- Explain.
2. Discuss about the basic assumption of Teacher Education.
3. Explain the recommendations of National Policy of Education(1986) for Teacher Education.

Q-2 (A) Answer any two out of three from the following questions. Each answer should be in about 100 words. [06]

1. What is Profession ? Explain four Characteristics of Profession.
2. Explain about Social Status of Teacher.
3. What is Professional Status ? Explain.

(B) Answer any one out of two from the following questions. Each answer should be in about 500 words. [08]

1. List out Qualities of Ideal Teacher and discuss each one.
2. Discuss about areas of teachers commitment.

Q-3 (A) Answer any questions from the following two questions. Answer should be in about 750 words. [10]

1. Explain the Objectives of Secondary Teacher Education. Describe about the problems regarding secondary teacher Education Training Programme.
2. Explain the Concept of In-Service Teacher Education Programme.

(B) Answer any one question from the following three questions. Answer should be in about 125 words. [04]

1. Which type of innovation is necessary in pre-service Teacher Education Programme ? Discuss in with illustrati.
2. Which type of evaluation should be there in Teacher Education ? Describe briefly.
3. List out the Practical Programmes of Secondary Teacher Education.

Q-4 (A) Answer any two out of three from the following questions. Each answer should be in about 100 words. [06]

1. Explain the tasks N.C.E.R.T.
2. Explain the tasks G.C.E.R.T.
3. Explain the Objectives of N.C.E.R.T.

P.T.O.

(B) Answer any one out of two from the following questions. Each answer should be in about 500 words. [08]

1. How was DIET Origin ? Name its branches and its tasks.
2. Describe about the role of NAAC in qualitative improvement of Teacher-Education area.

Q-5 Answer the following 14 questions in short. [14]

1. Which type of practical work is arranged in teacher education Institutes for teaching?
(A) Experience oriented (B) Corporate life
(C) Theoretical based (D) Practical based
2. In which institute service extended programmes are arranged from the following?
(A) NCERT (B) GCERT (C) CTE (D) CET
3. Which study is more important for teachers at secondary level?
(A) Philosophy (B) Psychology (C) Management (D) Science & Technology
4. Which characteristic is not important for becoming a good teacher?
(A) Ability for disciplined behaviours hardly
(B) Powerful content based knowledge
(C) Ability for usages of technology
(D) Ability for transforming values in students
5. What do you think is important for the whole development of the students?
(A) Educational activities (B) cocurricular activities
(C) Social activities (D) Physical activities
6. Teacher education maker the person ready for
(A) school education (B) Social education
(C) Religious education (D) Traditional education
7. On which teachers training programme based?
(A) Special knowledge (B) Special attitude
(C) Special skill (D) All of the above
8. In which places the normal schools were started for the first time in India?
(A) Shrinagar, Mumbai, Vallabhipur (B) Delhi, Kanpur, Hariyana
(C) Madreas, Mumbai, Culcutta (D) Jaipur, Haiodrabad, Surat
9. How many teacher-edcuators should be there in each training college according to N.C.T.E.?
(A) 5 (B) 6 (C) 7 (D) 8
10. Where is the headquarter of NAAC?
(A) Mumbai (B) Delhi (C) Banglore (D) Bhopal
11. Who is the present president of N.C.E.R.T.?
(A) Kapil sibbal (B) Pallam Raju (C) Manmohan Singh (D) None
12. Where is the headqarter of N.C.T.E.?
(A) Mumbai (B) Jaipur (C) Ajmer (D) Delhi
13. Which institution was started for the teachers training programme for the primary school teachers?
(A) DIET (B) CTE (C) IASE (D) All of the above
14. State the full form of G G E R T —